

Voortijdig schoolverlaten vanuit het voortgezet onderwijs in Nederland en 21 Antiliane- gemeenten naar herkomst- groepering en geslacht

Toelichting bij geleverde maatwerktabellen

De maatwerktabel bevat gegevens over voortijdig schoolverlaters
vanuit het voortgezet onderwijs naar:
– woongemeente (21 Antillianengemeenten);
– herkomstgroepering;
– geslacht.

Verklaring van tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
—	= nihil
—	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2007–2008	= 2007 tot en met 2008
2007/2008	= het gemiddelde over de jaren 2007 tot en met 2008
2007/'08	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2007 en eindigend in 2008
2005/'06–2007/'08	= oogstjaar, boekjaar enz., 2005/'06 tot en met 2007/'08

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Prepress

Centraal Bureau voor de Statistiek - Grafimedia

Omslag

TelDesign, Rotterdam

Inlichtingen

Tel. (088) 570 70 70
Fax (070) 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax (045) 570 62 68

Internet

www.cbs.nl

Definities

Voortijdig schoolverlater

Voortijdig schoolverlaters zijn gedefinieerd als leerlingen die het (bekostigd) onderwijs verlaten zonder dat zij een startkwalificatie hebben behaald. Een leerling heeft een startkwalificatie met tenminste een afgeronde havo- of vwo-opleiding, of een basisberoepsopleiding (mbo niveau 2).

Een in Nederland gangbare leeftijdsgrens bij de definitie van voortijdig schoolverlaters is 23 jaar. In deze maatwerktabel is geen leeftijdsgrens gehanteerd. Voor de populatie leerlingen vanuit het voortgezet onderwijs is dit niet erg relevant. Er zijn maar weinig leerlingen ouder dan 22 jaar.

Voortgezet onderwijs

Onder het voortgezet onderwijs vallen het vwo, havo en het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo; inclusief leerwegondersteunend onderwijs (lwoo)). Het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo), het voortgezet onderwijs aan speciale scholen en het praktijkonderwijs worden buiten beschouwing gelaten.

Herkomstgroepering

Om te bepalen of iemand autochtoon of allochtoon is, gebruikt het CBS gegevens over zijn geboorteland en dat van zijn ouders. Volgens deze CBS-definitie worden tot allochtonen gerekend allen die in Nederland woonachtig zijn en zelf in het buitenland zijn geboren met tenminste één in het buitenland geboren ouder (eerste generatie allochtonen); en zij die zelf in Nederland zijn geboren met eveneens tenminste één in het buitenland geboren ouder (tweede generatie allochtonen).

In aanvulling op deze standaarddefinitie van allochtonen gebruikt het CBS ook een vaste indeling van allochtonen naar herkomst, de zogenaamde herkomstgroepering. Daarbij worden twee hoofdcategorieën onderscheiden: westerse en niet-westerse allochtonen. Tot de westerse allochtonen behoren personen uit Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika, Indonesië/voormalig Nederlands Indië, Japan en Oceanië. Tot de niet-westerse allochtonen behoren personen uit onder meer Latijns-Amerika, Afrika, Turkije, Marokko, Suriname en de Nederlandse Antillen.

Woongemeente

Woongemeente geeft aan waar de leerling eind september van het basisjaar woonde. Een leerling kan in een andere gemeente naar school gaan.

Verklaring van de in de tabel gebruikte symbolen

- lege cel* : een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
- x : geheim; het CBS heeft hier wel cijfers over maar kan deze om geheimhoudingsredenen niet publiceren (in deze tabel: als de aantallen kleiner zijn dan 10; en als de percentages gebaseerd zijn op groepen onder de 10)
- : nihil (het cijfer is echt '0')
- 0 (0,0) : het cijfer komt na afronding uit op 0 (0,0). Het cijfer is dus kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
- *
- : voorlopige cijfers

Populatie

Alle leerlingen in het door de overheid bekostigde voortgezet onderwijs die zowel eind september van het basisjaar als eind september van het daaropvolgende jaar staan ingeschreven in de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA), met uitzondering van leerlingen in het praktijkonderwijs, het voortgezet onderwijs aan speciale scholen en het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo).

Methode

De gegevens van het basisjaar zijn gebaseerd op de aantallen leerlingen in de onderwijsnummerbestanden van de Informatie Beheer Groep (IB-Groep): BRON-VO, exclusief de leerlingen in het praktijkonderwijs. Van alle leerlingen die op 1 oktober van het basisjaar staan ingeschreven wordt nagegaan of zij in het volgende schooljaar nog onderwijs volgen (dat wil zeggen: op 1 oktober staan ingeschreven) en/of een startkwalificatie hebben behaald. Leerlingen uit het basisjaar die het volgende schooljaar geen onderwijs meer volgen én niet in het bezit zijn van een startkwalificatie worden als voortijdig schoolverlaters gekwalificeerd.

De volgende bestanden worden gebruikt om na te gaan of een leerling op 1 oktober van het schooljaar volgend op het basisjaar nog (door de overheid bekostigd) onderwijs volgt:

- Het BRON-VO (inclusief het daarin opgenomen deel van het praktijkonderwijs) voor schooljaar 2005/'06, daarna het bestand ééncijfer voortgezet onderwijs;
- Het BRON-MBO (inclusief de leerlingen die slechts ingeschreven staan voor het doen van een examen) voor schooljaar 2005/'06, daarna het bestand ééncijfer middelbaar beroepsonderwijs;
- Het BRON-VE (alleen wat betreft het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs);
- Het bestand ééncijfer hoger onderwijs;
- Het Les- en Cursusgeldenregister (lesgeldplichtigen van 18 jaar en ouder) tot en met schooljaar 2005/'06.

Van de groep die overblijft (de schoolverlaters) wordt nagegaan of zij in het bezit zijn van een startkwalificatie, dat wil zeggen een diploma havo, vwo, of niveau-2 of hoger van het mbo. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het Examen Resultaten Register (ERR) over het voortgezet onderwijs, de examenresultaten binnen het onderwijsnummerbestand voortgezet onderwijs (BRON-VO/ééncijfer-vo), middelbaar beroepsonderwijs (BRON-MBO/ééncijfer-mbo) en voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (onderdeel van BRON-VE), voor wat betreft diploma's die behaald zijn vóór 1 oktober van het schooljaar volgend op het basisjaar. Vanaf de periode 2005/'06 wordt ook gebruik gemaakt van de vooropleidingsgegevens zoals geregistreerd in het bestand ééncijfer hoger onderwijs. Leerlingen kunnen zowel in het betreffende schooljaar (basisjaar) als in voorafgaande jaren een startkwalificatie hebben behaald. Gegevens over examens in het voortgezet onderwijs uit het ERR zijn beschikbaar vanaf 2000/'01, uit het ééncijfer-vo vanaf 2006/'07. De mbo-examenresultaten worden in principe per kalenderjaar opgenomen in BRON-MBO, dat bestaat sinds het schooljaar 2004/'05; de vavo-examenresultaten worden meegeleverd met BRON-VE, vanaf schooljaar 2005/'06. Het bestand ééncijfer hoger onderwijs is beschikbaar vanaf studiejaar 1986/'87 en bevat de hoogste behaalde opleiding van alle daarin geregistreerde studenten.

Vanwege de koppeling met achtergrondkenmerken uit andere registraties en om de vergelijking tussen de groep voortijdig schoolverlaters en de niet-voortijdig schoolverlaters zuiver te houden, worden alleen de leerlingen weergegeven die op beide peilmomenten tot de GBA-bevolking behoren (dat wil zeggen eind september van het basisjaar en eind september van het daaropvolgende schooljaar). De achtergrond- en bestemmingskenmerken zijn afkomstig uit het Sociaal Statistisch Bestand (SSB).

Beperkingen

Het voortgezet onderwijs dat in de tabellen wordt behandeld, betreft in het basisjaar uitsluitend door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en door het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit (LNV) gesubsidieerd voltijd onderwijs. Het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo) en het voortgezet onderwijs aan speciale scholen worden in het basisjaar buiten beschouwing gelaten. Het praktijkonderwijs wordt niet in de cijfers van het basisjaar opgenomen, omdat maar een deel hiervan in het onderwijsnummerbestand (BRON-VO) is opgenomen. Voor de bepaling of een leerling op 1 oktober van het daaropvolgende schooljaar nog (door de overheid bekostigd) onderwijs volgt, worden de gegevens van het praktijkonderwijs en vavo wel meegenomen. Het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo) betreft in 2005/06 ongeveer 92 procent van het totaal aantal ingeschrevenen. De vulling van de examengegevens in het voortgezet onderwijs (ERR) wordt voor de gebruikte schooljaren geschat op 95-97 procent. De vulling van de examengegevens mbo wordt voor 2005 geschat op 96 procent.

Een aantal zaken zorgen ervoor dat het aantal voortijdig schoolverlaters vanuit het voortgezet onderwijs in deze maatwerktabel wordt overschat:

- Doordat de verschillende bestanden niet altijd even volledig zijn en door *administratieve onvolkomenheden*, wordt het aantal leerlingen dat teruggevonden wordt in de onderwijsbestanden in het jaar volgend op het basisjaar onderschat.
- Een aantal leerlingen wordt ten onrechte als voortijdig schoolverlater aangemerkt, omdat zij het onderwijs nog niet hebben verlaten, maar in het *praktijkonderwijs* zijn gestroomd. Deze onderwijssoort wordt nog niet volledig waargenomen in de onderwijsnummerbestanden.
- Er zijn geen registraties beschikbaar van het *particuliere onderwijs*. Ook hierdoor kan het voorkomen dat iemand als voortijdig schoolverlater wordt beschouwd, terwijl hij of zij in werkelijkheid toch nog een opleiding volgt.
- Ten slotte komt het voor dat jongeren zonder startkwalificatie van school gaan, maar *op een later tijdstip toch weer onderwijs gaan volgen en/of een opleiding afronden*. Zij worden in de tabellen als voortijdig schoolverlater beschouwd.

Om inzicht te geven in de achtergrondkenmerken van de groep voortijdig schoolverlaters in vergelijking tot de groep niet-voortijdig schoolverlaters, worden alleen de leerlingen weergegeven die op beide peilmomenten tot de GBA-bevolking behoren (dat wil zeggen eind september van het basisjaar en eind september van het daarop volgende jaar). Dit is nodig vanwege de koppeling met achtergrondkenmerken uit andere registraties en om de vergelijking tussen de beide groepen zuiver te houden. Het totaal aantal leerlingen wijkt hiermee enigszins af van het totaal aantal in andere CBS-publicaties over leerlingen in het voortgezet onderwijs en geeft ook niet het totaal aantal voortijdig schoolverlaters in Nederland weer.

Bronnen

- Gemeentelijke Basis Administratie (GBA);
- Tot en met 2005/06: Onderwijsnummerbestand voortgezet onderwijs (BRON-VO), Informatie Beheer Groep (IB-Groep);
- Vanaf 2006/07: Ééncijferbestand voortgezet onderwijs, IB-Groep/Centrale financiën instellingen (Cfi)/CBS;
- Tot en met 2005/06: Onderwijsnummerbestand middelbaar beroepsonderwijs (BRON-MBO), IB-Groep;
- Vanaf 2006/07: Ééncijferbestand middelbaar beroepsonderwijs, IB-Groep/Centrale financiën instellingen (Cfi)/CBS;

- Onderwijsnummerbestand volwasseneneducatie (BRON-VE), IB-Groep;
- Eéncijferbestand hoger onderwijs, Centrale financiën instellingen (Cfi)/Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS);
- Tot en met 2004/'05: Les- en cursusgelden register (LCS), IB-Groep;
- Examen Resultaten Register (ERR), IB-Groep;
- Sociaal Statistisch Bestand (SSB), CBS.